מעשה אבות סימן לבנים: Parallels in Sefer Bereshit

Parshat Vayishlach: Why Should Dinah Marry Esav?!

Leah & Yaakov: Match Made in Heaven

1. Nehama Leibowitz, עיונים חדשים בספר בראשית

Our Sages whose interpretations we have followed until now, and who have seemed to take the side of Jacob against Laban giving the latter no benefit of the doubt, detect the workings of strict justice which is no respecter of persons, in what had befallen Jacob:

כל הלילה היתה עושה עצמה כרחל, כיון שעמד בבוקר "והנה היא לאה" אמר לה: בת הרמאי! למה רימית אותי?! אמרה לו: ואתה למה רימית אביך?! כשאמר לך (בראשית כז, כד): "האתה זה בני עשו"? אמרת לו (שם שם, יט): "אנכי עשו בכרך", ואתה אומר: "למה רמיתני?! ואביך לא אמר עליך (שם שם, לה): "בא אחיך במרמה"?

2. בראשית כט:טז-יז

(טז) וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָּנוֹת שֵׁם הַגְּּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנְּה רְוֹזל. (יו) וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָוֹזל הְיְתָה יפת תֹאַר וִיפת בַּוֹרְאָה.

a. אבן עזרא

רכות – כמשמעו... ובן אפרים אמר: שהוא חסר אל״ף, וטעמו: ארוכות, והוא היה חסר אילוף.

b. רמב"ן

וטעם כי רועה היא - להגיד כי אין לצאן לבן רועה אחר זולתה, כי לה לבדה מסר אביה העדר והיא לבדה רועה אותם כל הימים, לא תלך בהם לאה אחותה כלל... ואולי בעבור כי עיני לאה רכות היה השמש מזיק לה, או בעבור שהיתה לאה גדולה ראויה לאיש וחשש לה אביה...

c. ר' יוסף בכור שור

עיני לאה רכות – נותן טעם למה שאל רחל שהיא הקטנה. ואם אמר :א בשביל שרחל יפת תואר, הייתי סבור שלאה מכוערת. **מגיד לך הכתוב שלא היה בלאה שום דופי**, אלא בעלת תואר ובעלת יופי, לא הייתה נופלת מרחל. **רק שעיניה רכות, וכשהולכת נגד הרוח קשה לה**. ולכך היה שולח לבן רחל עם הצאן ולא לאה, או שמא לחלוק כבוד לגדולה.

d. רש"י

רכות – לפי שהיתה בוכה, שהיתה סבורה לעלות בגורלו של עשו. שהיו הכל אומרים: שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, גדולה לגדול וקטנה לקטן.

The King with the Hands of Esav

1. בראשית לב:כג

וַיָּקָם בַּלַּילָה הוּא וַיִּקָּח אָת שׁתִּי נַשִּׁיו וְאָת שׁתִּי שִׁפְחתַיו וְאָת אָחֶד עַשֶּׁר יִלְדִיו וַיַּעֲבר אָת מַעֲבַר יַבּק.

את אחד עשר ילדיו – ודינה היכן היתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה, שלא יתן בה עשו עיניו. ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו שמא תחזירנו למוטב, סופה שנפלה ביד שכם בן חמור.

2. שמואל א' פרק כ"ה

- ב וְאִישׁ בִּמְעוֹן וּמֵעֲשֶׁהוּ בַּכַּרְמֵל, וָהַאִישׁ 2 And there was a man in Maon, whose possessions were in (גַדוֹל מְאד, וְלוֹ צֹאן שִׁלֹשֻׁת-אֲלַפִּים, Carmel; and the man was very great, and he had three (וְאֵלֵף עִנִּים; וַיְהִי בְּגָּוֹז אֵת-צאנו, thousand sheep, and a thousand goats; and he was shearing his sheep in Carmel.
- ג ושם האיש נבל, ושם אשתו אבגיל; א ואם האיש נבל, ושם אשתו אבגיל; א 3 Now the name of the man was Nabal; and the name of his wife Abigail; and the woman was of good understanding, and of a beautiful form; but the man was churlish and evil in his doings; and he was of the house of Caleb.
  - 4 And David heard in the wilderness that Nabal was shearing את-צאנו. his sheep.
- לבל, ושאלתם-לו בשמי, לשלום. him in my name;
- ד וַיִּאְבֶּר נְעַרִים; וַיּאבֶּר 5 And David sent ten young men, and David said unto the י young men: יבָּאתֶם אֶלּוּ כַּרְמֶלָה וּבָאתֶם אֶל- 'Get you up to Carmel, and go to Nabal, and greet

  - י נאַתָּה שַּלוֹם 6 and thus ye shall say: All hail! and peace be both unto thee, and peace be to thy house, and peace be unto all that thou hast.
- .ימי היותם בכרמל. Carmel
- ז ועתה שמעתי, כי גווים לך; עתה, ז עתה שמעתי, כי גווים לך; עתה, א א 7 And now I have heard that thou hast shearers; thy shepherds have now been with us, and we did them no hurt, neither was there aught missing unto them, all the while they were in הַכְלַמְנוּם וָלֹא-נְפָקַד לָהֶם מְאוֹמָה, כֵּל-

  - אַ אַת-נְעַרִיךְ וַיְגָּיִדוּ לַדְּ, וְיִמְצָאוּ **8** Ask thy young men, and they will tell thee; wherefore let the young men find favour in thine eyes; for we come on a good הַנְּעַרִים הֵן בְּעֵינֵיךְ--כִּי-עַל-יוֹם טוֹב, בָּנו ; תְּנָה-נָא, אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדָך day; give, I pray thee, whatsoever cometh to thy hand, unto לאבדיד, ולבנד, לדוד. thy servants, and to thy son David.
- פ ט ויַבאו גערי דוד, ויִדבּרו אֵל-נַבַל 9 And when David's young men came, they spoke to Nabal according to all those words in the name of David, and ceased.

  - י נַיָּען נָבָל אֶת-עַבְדֵי דָוִד, וַיּאֹמֶר, מִי **10** And Nabal answered David's servants, and said: 'Who is , בוד, ומי בן-ישי; היום, רבו עבדים David! and who is the son of Jesse! there are many servants now-a-days that break away every man from his master;
  - ייִפּתָתי, לאַנַשִים, אַשֶּׁר לא יַדַעְתִּי, אֵי know not whence they are מזה המה.
  - יא ולקחתי את-לחמי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי, ואת-מימי ואָת טבחתיי, אַשֶּר טבחתיי לגווי; I have killed for my shearers, and give it unto men of whom I

  - יב וְיַשְבוּ, לְדַרְכַּם; וְיַשְבוּ, לַדְרְכַּם; וַיַּשְבוּ, לַדְרְכַּם; וַיַּשְבוּ, So David's young men turned on their way, and went back. and came and told him according to all these words.

בין יעקב ולבן לדוד ונבל

Sheep & Shearing	וַיִּשְׁמֵע דָּוָד, בַּמִּדְבָּר כִּי-גֹזֵז נָבָל אֶת- צאנו	ַוְלָבָן הָלַדְּ, לִגְזֹז אֶת-צאנוֹ
Carafully Watching the Flooks	,,-	בירסת לוג-תרונתו וגלנד וגלכו
Carefully Watching the Flocks	חוֹמָה הָיו עָלֵינו גַּם-לַיְלָה גַּם-יוֹמָם	ְטְרֵפָּה, לֹא-הֵבֵאתִי אֵלֶידְּ אָנֹכִי
– Day & Night	בָּל-יְמֵי הֱיוֹתֵנוּ עִפָּם רֹעִים הַצּאוֹ בָּ	אֲחַשֶּנָּה מִיָּדִי הְּבַקְשֶׁנָּה גְּנֻבְּתִי יוֹם
		וּגְנֶבְתִי לָיְלָה. הָיִיתִי בַיּוֹם אֲכָלַנִי
		חֹרֶב וְקֶּרַח בַּלָּיְלֶה וַתִּדַּד שְׁנָתִי מֵעֵינָי
Salary Stiffing	ַוְדָוָד אָמַר אַדְּ לַשֶּׁקֶר שָׁמַרְתִּי אֶת-	ַוַאֲבִיכֶּן הַתֶּל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת-
	כָּל-אֵשֵׁר לָזֵה בַּמִּדְבָּר וְלֹא-נִפְקַד	מַשְׁכַּרְתִּי עֲשֶׁרֶת מֹנִים וְלֹא-נְתָנוֹ
	מִכָּל-אֲשֶׁר-לוֹ מְאוֹמָח וַיָּשֶׁב-לִי רָעָה	אֱלֹהִים לְהָרַעֹ עִמָּדִי.
	תַּחַת טוֹבָה	
It's Mine All Mine	וְלָקַחְתִּי אֶת לַחְמִי וְאֶת מֵימֵי וְאֵת	וַיַּעַן לָבָן וַיּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הַבְּנוֹת
	טִבְחָתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי לְגֹזְזָי וְנָתַתִּי	בְּנתַי וְהַבָּנִים בָּנֵי וְהַצאן צאנִי וְכֹל
	לַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אֵי מִנֶּה	אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לִי הוּא
	הַפָָּה.	

3. שמואל א' כה:יג

דָּוִד, אֶת-חַרבּוֹ; וַיַּעֲלוּ אַחַרֵי דָוִד, כְּאַרבַּע

אנשיו חגרו איש את- **13** And David said unto his men: 'Gird ye on every man his -שתרבו, ונחגרו איש את-חרבו, ונחגר גם sword; And they girded on every man his sword; and David also girded on his sword; and there went up after באות איש, ומַאתַים, יַשְבוּ עַל-הַכֵּלִים. David about four hundred men; and two hundred abode by the baggage.

4. שמואל א' טז:יא-יב

יא וַיִּאמֶר שִׁמוּאֵל אֱל-יִשִּׁי, הַתַּמוּ 11 And Samuel said unto Jesse: 'Are here all thy children' And he said: יהנה הַקּטָן, וְהְנֵּה And he said: יThere remaineth yet the youngest, and, behold, he keepeth the sheep. And Samuel said unto Jesse: 'Send י and fetch him; for we will not sit down till he come hither. שלחה וקחנו, כי לא-נסב עד-באו פה.

יב וישלח ניביאהו והוא אדמוני, עם- 12 And he sent, and brought him in. Now he was ruddy, and (פ) יפה עינים וטוב ראי; withal of beautiful eyes, and goodly to look upon. {P}

.And the LORD said: 'Arise, anoint him; for this is he'

a. מלבי"ם שם

והוא אדמוני פה הראה לו אמיתת מ"ש תחלה "כי לא כאשר יראה האדם", כי דוד היה אדמוני שגברה בו האדומה והוא במבעו מוכן לשפיכת דם, ומצד אחר נראה בו גם כן רושמים מובים כי היה **יפה עינים** וטוב ראי – שזה מורה על שהוא חד העיון וטוב המזג כמ"ש הטבעיים. ואם היה נשאר על ההבחנה האנושית של שמואל היה מחלים היותו בלתי ראוי, אבל ה' יראה ללבב וידע כי מטוב בחירתו יעשה אך משפט וצדקה, ובטבע האדמימות הנטועה בו ישתמש ללחום מלחמות ה' ולהכרית מעיר ה' כל פועלי און, וזה הנרצה בעיני ה' שהגם שנמצא נמיה רעה במבעו הוא ימשול בה מצד צדקתו ומוב בחירתו.

5. שמואל א' כה:יד-כג

יד נַער-אֶחָד 14 But one of the young men told Abigail, Nabal's wife, saying: יBehold, David sent messengers out of the . מהמדבר לברך את-אדגינו, ניעט בהם wilderness to salute our master; and he flew upon them.

, וָהָאַנָשִׁים, טבִים לָנוּ מְאד; וְלֹא הְכְלַמְנוּ **טו** וָהָאַנָשִׁים, טבִים לָנוּ מְאד; וְלֹא הְכְלַמְנוּ, 15 But the men were very good unto us, and we were not hurt, neither missed we any thing, as long as we went ולא-פַקדנו מאומה, כַּל-יִמִי הַתַּהַלְכָנוּ אַתַּם, with them, when we were in the fields;

ל-בָּם-נְיֹמָם, כֵּל- 16 they were a wall unto us both by night and by day, all

ימי היותנו עמם, רעים הצאו. the while we were with them keeping the sheep.

יָּלְתָה דְּעִי וּרְאִי מַה-תַּעֲשִיי--כִּי-כֶּלְתָה אוּ אַיּר וּרָאִי מַה-תַּעֲשִיי--כִּי-כָּלְתָה אוּ אַ 17 Now therefore know and consider what thou wilt do: for evil is determined against our master, and against all his house; for he is such a base fellow, that one cannot speak to him.

לַחֶם וּשְׁנַיִם נִבְלֵי-יַיִן, וְחַמֵשׁ צאן עשוות (עשויות) וָחָמֵשׁ סְאִים קַלִי, וּמֵאַה צִמַּקִים,

ית ותקה אבוגיל (אביגיל) ית התקה אבוגיל (אביגיל) ותקח מאתים 18 Then Abigail made haste, and took two hundred loaves, and two bottles of wine, and five sheep ready dressed, and five measures of parched corn, and a ומאתים דבלים; ותשם, על-החמרים. hundred clusters of raisins, and two hundred cakes of figs, and laid them on asses.

יט ותאמר לנעריה עברו לפני, הנני אחריכם 19 And she said unto her young men: 'Go on before me; behold, I come after you. But she told not her husband בַּאָה; וּלְאִישָׁה נָבַל, לֹא הְגִּידָה. Nabal.

20 And it was so, as she rode on her ass, and came down ב וְהָיָה הִיא רֹכֶבֶת עַל-הַחֲמוֹר, וְיֹרֶדֶת בְּּסֶתֶר by the covert of the mountain, that, behold, David and his הַהַר, וְהְנֵה דַוְד וַאֲנַשִּיו, יֹרְדִים לְקרַאתַה; ותפגש, אתם. men came down towards her; and she met them.--

בא וָדַוְד אָמַר, אַךְּ לַשְּׁקֵר שָׁמַרְתִּי אֵת-כַּל- 21 Now David had said: 'Surely in vain have I kept all that this fellow hath in the wilderness, so that nothing אַשֵּׁר לְזֵה בַּמִּדְבָּר, וְלֹא-נִפְּקֵד מִכֶּל-אֲשֵׁר-לוֹ, was missed of all that pertained unto him; and he hath returned me evil for good.

22 God do so unto the enemies of David, and more also, נב כה-יעשה אלהים לאיבי דוד, וכה יסיף: ין אָם-אַשֶּׁר-לוּ עַד-הַבּקֶּר, מֵשְׁתִּין if I leave of all that pertain to him by the morning light so .--י. much as one male

בג וַתְּרָד, וַתְּמָהֶר, וַתְּרָד And when Abigail saw David, she made haste. and alighted from her ass, and fell before David on her face, מעל החמור, ותפל לאפי דוד, על-פַניה, ותשתחו, ארץ. and bowed down to the ground.

בין אביגיל ליעקב

(כג) וַתַּרָא אַבִיגִיל אַת דָּוָד וַתְּמָהֶר וַתַּרָד מעל הַחָמוֹר וַתִּפּל לָאפָּי דָוָד על פַנִיה וַתִּשׁתַחוּ אַרְץ. (כד) וַתִּפּל על רָגְלִיו וַתְּאֹמֶר (כג) וַתִּפּל על רָגְלִיו וַתְּאֹמֶר בי אַני אַדני הַעוֹן וּתַדַבַּר נַא אַמַתַדְּ בּאַזנִידְ וּשִמע אַת דְבַרי אַמתַדָּ. (כה) אַל נַא יַשִים אַדני אַת לבּו אַל אִישׁ הַבּלִינַעל הַזָּה עַל נָבַל כִּי כִשָּׁמוֹ כֵּן הוּא נַבַל שָׁמוֹ וּנָבַלָה עָמוֹ וַאֲנִי אֲמֶתְדְּ לֹא רָאִיתִי אֶת נַעֲרִי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שָׁלַחְתַּ. (כו) וְעַתַּה אֲדֹנִי חֵי יקוק וְעַתָּה יָהִיוּ כָנָבֶל אֹיְבֵיךְ וְהַמְבַקְשִׁים אֱל אֲדֹנִי רַעָה. (כז) וְעַתָּה יְהִיוּ כָנָבֶל אֹיְבֵיךְ וְהַמְבַקְשִׁים אֱל אֲדֹנִי רַעָה. (כז) וְעַתָּה הַבָּרַכָּה הַזּאת אֲשֶׁר הָבִיא שְׁפָּחַתְּךְ לַאדֹנִי וְנִתְּנַה לַנְעַרִים הַמְּתָהַלְכִים בְּרַגְלֵי אֲדֹנִי (כח) שָׂא נָא לְפַשַּע אֲמָתֶךּ כִּי עַשֹּׁה יַצֵשֶׁה יקוק לַאדֹנִי בַּיִת נֵאֱמֶן כִּי מִלְחֵמוֹת יקוק אֲדֹנִי נְלְחָם וְרַעָה לֹא תִמֶּצֵא בְּךְ מִיָּמֵיךְ. (כט) וַיַּקָם אַדָם לְרְדַפְּךְ וּלְבַקּשׁ אָת נַפַשְׁדָּ וַהַיָּתָה נַפַשׁ אַדְנִי צְרוּרָה בַּצְרוֹר הַחַיִּים אָת יִקוֹק אַלֹהֵידְ וְאָת נַפַשׁ אַיְבִידְ יִקְלַעַנַּה בְּתוֹדְ כַּף הַקּלַע. (ל) וְהַיָּה כִּי יַצַשֶּה יקוק לַאדֹנִי כָּכֹל אֲשֶׁר דְּבֵּר אֶת הַטוֹבָה עַלֶיךְ וְצִוּךְ לְנַגִּיד עַל יִשְׂרָאֵל. (לא) וְלֹא תִהְיֵה זֹאת לְדְּ לְפוּקָה וּלְמְכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי וְלַשְׁפַּדְ דַּם חָנָּם וּלָהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטָב י<mark>קוק</mark> לַאדֹנִי וְזַכַרְתַּ אֶת אֲמֶתֶדְ.

(ה) וַיִּצוֹ אתַם לָאמר כֹּה תאמרוּן לָאדֹנִי לִעָשׁו כֹּה אָמֵר עַבְּדָּדְ יַעָקֹב עם לַבַּן גַּרְתִּי וַאָחַר עַד עַתַּה. (ו) וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחַמּוֹר צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניד.

(ה) וַיִּשְׂא אֶת עִינַיו וַיַּרָא אֶת הַנַּשִּׁים וָאֶת הַיָּלַדִים וַיֹּאמֶר מִי אֱלֶה לַךְּ **וַיֹּאמֵר הַיָּלְדִים אֲשֶׁר חַנַן אֱלֹהִים** אֶת עַבְדֶּךָ. (וּ) וַתְּגַּשְׁרָ הַשְּׁפַחוֹת הַנַּה וַיָּלְדִיהֶן וַתִּשְׁתַחָנִין. (ז) וַתְּגַשׁ גָּם לָאָה וִילְדִיהַ וַיְּשְׁתַחווּ וַאָחַר נְגַשׁ יוֹסֶף וְרָחֶל וַיְּשְׁתַּחווּ. (ח) וַיֹּאמֵר מִי לַךְּ כַּל הַמַּחַנֶּה הַזָּה אֲשֶׁר בָּנְשִׁתִּי וַיֹּאמֶר לָמָצֹא הָן בְּעִינֵי אֲדֹנִי. (ט) וַיֹּאמֶר עֲשֶׁו יָשׁ לִי רֶב אַחִי יִהִי לַךְּ אֲשֶׁר לַבְּי. (י) ַנִיאמר יַעֵקב אַל נָא אָם נָא מָצָאתִי חֶן בָּעִינֵידְ וְלָקַחָתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל כֵּן רַאִיתִי פַנֵידְ כִּרְאֹת פָּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי. (יא) קַח נָא אֶת בָּרַכְתִי אָשֶׁר הַבָּאת לַדְּ כִּי חַנָּנִי אֱלֹהִים וְכִי יָשׁ לִי כֹל וַיִּפְצַר בּוֹ וַיִּקְח. (יב) וַיּאמֶר נִסְעַה וְנַלְכָה וְאֵלְכָה לְנַגְדְּדְּ. (יג) וַיאמר אָלַיו אָדנִי יֹדֶע כִּי הַיָּלָדִים רָכִּים וְהָצאן וְהַבַּקַר עַלוֹת עַלָי וּדְפַקוֹם יוֹם אָחַד וַמְתוּ כַּל הַצאן. (יד) יַעֲבַר נַא אָדנִי לפני עבדו ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבא אל אדני שעירה. (טו) ויאמר עשו אַצִינָה נַא עִמִּךּ מִן הַעַם אֲשֵׁר אָתִּי וַיּאֹמֶר לַמַּה זָּה אָמְצֵא חֶן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי.

6. שמואל א' כה:לט-מב

מיַד נַבָּל וְאֵת-עַבִדוֹ חָשַׁדְ מֵרְעָה, וְאֵת רַעַת נַבַל הַשִּׁיב יקוק בִּראשוּ ; וַיִּשְׁלַח דַּוָד וַיִּדַבֶּר בַּאֲבִיגַיִל, לְקַחְתַּהּ לוֹ לְאִשָּׁה.

אמר נבל, וישמע דוד, כי מת נבל, ויאמר **39** And when David heard that Nabal was dead, he said: יBlessed be the LORD, that hath pleaded the cause of my reproach from the hand of Nabal, and hath kept back His servant from evil; and the evil-doing of Nabal hath the LORD returned upon his own head. And David sent and spoke concerning Abigail, to take her to him to wife.

-- מ וַיַבאוּ עַבְדֵי דָןד, אֱל-אָבִינֵיל **40** And when the servants of David were come to Abigail to Carmel, they spoke unto her, saying: יDavid hath sent us unto ישלחנו אֵלִיךְ, לְקַחְתֵּךְ לוֹ לְאִשָּׁה. thee, to take thee to him to wife.

אַפַּיָם אַרְצַה; **מא** וַתְּקָם, וַתְּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אַרְצַה; **41** And she arose, and bowed down with her face to the earth. and said: 'Behold, thy handmaid is a servant to wash the feet of ַרְגְלֵי עַבְדֵי אֲדנִי. the servants of my lord

לו, לאשה.

- אב וַתְּמָהֶר וַתַּקִם אָבִיגֵיל, וַתְּרְכֵּב עָל 42 And Abigail hastened, and arose, and rode upon an ass. with five damsels of hers that followed her; and she went after the messengers of David, and became his wife. לְרַגְּלָהּ , וַתֵּלֶדְּ, אַחֲרֵי מַלְאֲבֵי דָּוִד, וַתְּהִי-

7. שמואל ב' ג:ג

ּוּמִשְׁנֵהוּ כָלָאַב, לאביגל (לַאֲבִיגַיִל) אֱשֶׁת נָבָל הַכַּרְמָלִי; וְהַשְּׁלְשִׁי אַבְשַׁלוֹם בֵּן-מַעַכָּה, בַּת-תַּלְמֵי מֵלֶךְ גְּשׁוּר.

8. בבא בתרא יז.

תנו רבנן ארבעה מתו בעטיו של נחש ואלו הן בנימין בן יעקב ועמרם אבי משה וישי אבי דוד וכלאב בן דוד